

TELEGRAFUL ROMÂN

Telegrafulu este de două ori pe săptămână: Duminică și Joi. — Prenumeratiunea se face în Săbiu la expediția poștală, preafară la c. r. poște cu bani și prin scrisori francate, adresate către expediția. Prețulu prenumeratiunii pentru Săbiu este pe anul 7 fl. v. a. iar pe o jumătate de an 3 fl. 50. Pen-

Nr. 8. ANULU XXII.

Săbiu, în 27 Ianuarie (8 Febr. 1874.)

tru celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. ieră pe o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru prime și țări străine pe unu 12 1/2 anu 6 fl. Inseratele se plătescu pentru întâia oră cu 7 cr. sirulu, pentru a doua oră cu 5 1/2 cr. și pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Săbiu 26 Ianuarie.

În vreo câte-va cuvinte am putut dice numă, în rendulu trecut, despre ministeriu ca nu e multiamitu cu rezultatulu votărei în afacerea drumulu de feru. Astadi vinu voci mai ponderose și confirmă nemultiamirea cu rezultatulu atinsei votări, de unde urmēza ca situaținea critică în sferile cele înalte din Bud'a-Pes't'a încă nu s'a delaturatu.

Cându va veni ocaziunea prin carea sa se veda ministerulu de fatia multiamitu și veni-va ea vr'odata, este cu greu a sci. Se pōte întemplă ca nu preste multu tempu cas'a deputatiloru va luă vr'o ansa din alta cestiune sa voteze și mai nefavorabile ca acum pentru ministerulu de astadi.

Și atunci? Atunci se va duce unu ministeriu de pre foteliurile cele ministeriali și va veni — altulu.

Acestu jocu constitutionalu se pōte repeti tempu îndelungatu și deca aru fi vorba numai de schimbarea persōneloru, cari au placerea de a veni sa siēda unu tempu pre foteliurile ministeriali putienu ni-aru pasă, schimbe-se ministrii desu, schimbe-se rar, totu atāta. Schimbarea ministrilor este inse imprunata cu scaderi mari ale țierei, unde se întemplă adese-ort, cări abia inciatu în administratiune unii trebuie sa faca locu altoru, caru fiindu noi treb ie sa trēca tempu până se inițiază și densii. În astfelu de ca-uri țiera platesce scōmpu praes'a ministrilor noi, și ministerulu nu are putemai nici odata nici de cōnoscinț'a cauzelor momentu-ōe în totu cuprinsulu nici de rulin'a receruta pentru nisce funcționari înalti cum suntu conducetorii afaceriloru unii statu, ministri.

Dara nu este nici datorinț'a noastră de a apară pre ministrii presentu, precum nici putinț'a de a i constringe sa-si lasa portfoiurile pentru alti urm-tori. Și de aceea nici nu ne vomu ocupă cu întrebarea cum sa se sustienă cabinetulu presentu în pusețiunea sea de astadi. Ratiunea, pentru carea vomu sa dicem și noi vr'o câte-va cuvinte la ocaziunea acēst'a, este de a se caută acolo unde aru

trebuī cautata toto-dēun'a de cătra toti factorii cari au influenț'a în afacerile statulu — în fericirea cea adevērata a cetățieniloru.

Asiā este, aci trebuie cautata ratiunea. Aci allata, aci urm-ta acēsta ratiune, de siguru ca ea aru delatură dese schimbări de ministri precum și amenințările cu schimbări nu numai la noi în statulu nostru dară și în alte staturi.

Pentru de a aslă acēsta ratiune inse trebuie cautata mai întâiu caus'a acestoru schimbări asiā de usitate în viet'ă constitutională.

Că sa nu vorbim de alte staturi sa remanem la noi și sa facem o privire fugitivă asupr'a impregiurărilor din statulu nostru și sa cautămu caus'a eventualelor schimbări defavorabili statulu.

La noi, că ori și unde în staturi constitutionalu reprezentanț'a țierei, diet'a are în mânăle sele sōrtea guvernulu, sēu a ministriloru. Ea prin o votare cum a fostu și cea privitoră la regularea afaceriloru drumulu de feru ung. resaritenu pōte sustienē, dară pōte și aduce la cadere pre unu ministeriu. Vine întrebarea, ca reprezentanț'a, dupa compunerea ei de ast-di este în stare sa dea în tōte cestiunile espressionea țierei? În dieta suntu partide. Este partid'a din drept'a, din centru, din centrulu stāngu și din sīngă extremă. Ba dupa cum stau ast-di lucrurile, mai în fia-care partida, suntu fractiuni, pōte și individi, cari încă nu suntu decisi pentru un'a sēn alta partida, sēu pentru un'a sēu alta fractiune din sinulu partideloru. Stāndu astfelu lucrulu se pōte întemplă ca spiritulu de partida fără consideratiune la interesele țierei sa depuna și sa puna ministri. Cându s'aru adevēri, mână pōimāne, o astfelu de stare de lucruri, țier'a noastră aru fi un'a din cele mai nefericite.

Constitutionalismulu a prevediutu și casuri de felulu acēsta. Și asiā cāndu unu guvernulu simte, ca spiritulu de partida a invēsu în sinulu unei reprezentanț'e alte interese, disolvă reprezentanț'a și apeleđia prin escriere de alegeri noue la poporu, că acēsta sa pōta tramite în reprezentanț'a adevērat'a espressionea a

partidu și se ascunse în imbuldiel'a cea mai mare a aloru sei. Cāndu 'lu vediu Hectoru, frates'ō, ca fuge într'unu modu asiā de lasu i strigă cu disprețiu:

„Frate! ce e dreptu în aparinț'a esti unu erou, în realitate inse unu seducatoriu femeec-u, astotu. Mai bine muriai decâtu ai umblatu d pa Elen'a! Nu vedi ce risu facu grecii, ca tu nu vrei sa stai fatia cu barbatulu a cărui soția i-ai rapit'o? Meriti cu totu dreptulu că sa te ucida barbatulu acela înainte cărui'a ai peccatuitu!”

Parisu i respunse:

„Hectore! tare e anim'a ta și curagiulu teu nerestibilu este, că scōurea de otielu cu care cioplește templariulu bārnelu. Pre nedreptatulu me dojenesci, dară nu-mi dejosi fumset'ă, pentru ca și acēst'a este unu daru alu c-loru nemuritori. Voiesci sa me vedi luptāndu, fia! di greciloru și trojaniloru sa incete dela lupta, atunci pentru Elen'a și pentru thesauriu ei voiu pasi la duelu cu Menelau în fatia poporulu întregu. Cel'a ce va invinge din noi sa se întōrca acasa cu Elen'a, o legatura sa întarēscă acēst'a, voi dupa aceea sa cultivati cāmpii trojani în pace, ieră ce'ă se întorcu îndreptu la Argos-u.”

Hectoru ascultă aceste frappatu de bucuria, pasi dupa aceea între sirurile de

sea. Remediulu acēst'a dară aru trebuī sa vindece și la noi neajunsele parlamentulu divisatu în partide și fractiuni și guvernulu aru remānē stabile și cu altu parlamentulu aru lucră în interesulu țierei mai departe.

La noi inse este o impregiurare, putem dice mai multe impregiurări, cari prejudeca unu dreptu apelu la poporu. Impregiurarea în totalu luata este poporatiunea de diverse nationalități și impregiurările suntu legile speciali cari sēu impedece concursulu la alegeri într'unu modu încātu poporulu sa-si dea pre adevēratii sei reprezentanti, sēu impedece eseritarea dreptulu de reprezentante în dieta.

Urmarea e ca dupa constelatiunea patriei apelu aru dā mai totu acelea-si rezultate care le vedem astadi.

Legea electorală dară înainte de tōte trebuie modificat, inse modificat de asiā încātu diversitatea de nationalități sa fia reprezentata dupa proportiunea ei.

Lucrurile aru luā atunci alta fatia ele aru legă cu legaturile cele mai naturali, și pentru aceea mai tari, pre totu locuitorii țierei de o potriua și partidele și fractiunile nu aru avē unu cāmpu asiā largu spre a-si alergă în buna voia interesel'or cari prea adeseori se reducu la persōne și nu au nimicu sēu prea putienu comunu cu interesele comune ale țierei. Sa loāmū d. e. drumulu de feru carele a datu ansa la atātea invinuri guvernulu. Deca erā în dietele premerse poporatiunea dela Oradea-mare începēndu până la Brasiovu, va se dica, o parte a Ungariei proprie și a Transilvaniei întregi reprezentata dupa natur'a lor, atunci liniile transversu țier'a altu-feliu de cum ni se infatisiēda. Drumurile pōte sa faceau și mai estine, dară și mai fructificōrie de cum suntu; la tōta întemplarea ele sēu nu cadēu de locu, sēu în mesura cu multu ma mica în sarcin'a statulu și asiā ans'a la inculpări remanē ab initio delaturata și totu asiā: unu motivu de amenințare cu crisa ministeriale mai putienu. Amu luat cestiunea drumulu de feru pentru ca ea a fostu asta data la ordinea dteii. Inse precum se aru fi urmatu cu

bătăia în midlocu și tienēndu lancea înainte impede-că neval'a cetelor trojane. Grecii cum 'lu vediu se întrecu care de care sa arunce asupr'a densulu cu săgeti și petri. Dară Agamemnonu strigă tare cătra s'ururile grecesci:

„Stati argivilorū nu aruncati. Hectore cu coifulu falsatoriu doresce sa vorbēscă!”

Grecii 'si lasara mânăle în josu și asceptau giuru impregiuru în tacere; Hectoru anoncă poporulu cu voce înalta decisiunea fratelui seu Parisu. După cuvintele lui urmă o tacere adēnca; și în urma se radica Menelau și dice:

„Ascultati-me pre mine, pre mine, pre a cărui anima neacasulu generalu apēsa mai greu. În fine, trojaniloru și argivilorū! ve-ti încetă dela lupta, și ve veti despartii impacat unulu cu altulu. Se piēra unulu din noi, voi cei-lalti sa ve despartiti în pace. Acum lasati-ne sa sacrificāmū și se jurāmū, dupa aceea pōte se începa duelulu!”

Amendōne armatele se bucurara de acēst'a, pentru ca fia-ōare dorea sa se terminēde lupt'a atātu de îndelungata. Surugū de ambe părțile au luat frenele dela cai, eroii saru de pre carutie, 'si descopēra armatur'a și o asiēdia pre pamentu. Inimicii se pōtēza apōpe unulu de altulu, că și cāndu aru fi amici. Hec-

acēst'a asiā s'aru fi urmatu și s'aru urmā și cu alte, și încorcorurile de stato fiindu cu multu mai putienu aru fi și stabilitatea guvernulu mai mare și prosperarea țierei în tōte directiunile mai înflorita.

Și este siguru ca în asemenea casuri dorințiele multor'a dupa absolutismu aru amutū; totu asiā și strigatele acelor'a, ce la ori ce espressione vaieratōrie asupr'a lucrurilor de astadi, dau chetulu zadarnicu, ca întregitate statulu e periclitata. Nationalitățile ori cātu suntu ele de suspiciunute și din caus'a acēst'a și urgisite, dovēda ne e istori'a vechia și nouă, au tienutu și tienu la întregitate statulu. Ele tienu și atunci cāndu se vedu desconsiderate, pentru ca pōrta totu-dēun'a înainte ochiloru acea devisă: salutea patriei înainte de tōte.

Judecāndu dupa esperinț'a noastră de până acum, scimū ca vocea noastră va resunā în desurturi, lucrurile voru urmā că și până acum. Rezultatele inse voru fi care trebuie sa rezulte din prem'ssele lor.

Dară celu putienu consciinț'a noastră va fi liniscita ca dupa puterile noastre ne-amu implinitu datorinț'a și în susu și în josu în poporu pentru esoperarea unei armonie între factorii țierei, unei armonie, carea sa nu impedece nici într'unu modu binele comunu alu țierei.

Vēdia dară parinții patriei de facto, luere celu putienu de aici încolo spre a putē ajunge în viitoru țier'a în pusețiunea aceea încātu multiamirea sa nu fia privita de unu bonu numai pentru unii și în fapta și realitate a nimēnui.

După „Zastava” alegerea de deputatu în cerculu Panciovei va fi în 7 Aprile. Că presedinte va funcționă la alegere Mihailovici; vice pres. suntu Savici, Demco și Issecutu.

Despre fincienele Romāniei se scrie din Bucuresci la „P. Ll.”: Cu tōte ca sesiunea parlamentaria se apropia de sfersitu ministerulu de finciene amānu aducerea în camera a vr'ouni proiectu privitoriu la regularea datoriei flotante. Causa e ca ministerulu Maurogeni negociēza cu unu

toru tramise în graba doi eroldi la Troj'a sa aduca pre regele Priamu și mieii de sacrificiu; asemenea tramite și conducetoriulu Agamemnonu unu eroldu la nāi, că sa aduca unu mielu.

Elen'a, incōnoscinț'ata prin I r i s; despre duelulu pendente nunci'a dieiloru, care se coborise la pamentu pre curcubeu, siēda chiaru pre culmea cetăției lângă Priamu, cāndu eroldii duēau prin cetate sacrificiulu de impacare. Erolulu I d e u le urmā spre altariulu de sacrificiu cu unu ulciuru de vinu scipicosu și cu unu pocalu de auru. Cestu din urma se apropia de Priamu și-lu agratescē: radica-te, o rege, amēndoi principii, celu trojanu și celu grecu, se apropia unulu de altulu, te chiama josu în cāmpu, că sa adevērezi acolo cu juramentu o legatură sântă. Parisu fiulu teu, și regele Menelau se voru luptă cu lancea pentru femeia; acēst'a cu totu thesaurii va insofi pre acēl'a, care va est invingetoriu. După aceea Danaii cu tōta trop'a lorū voru imbarcā îndreptu cătra Greci'a.

Regele se spariā; porunci totosii consailorū sei se inhama caii și se suf pre caru cu A n t e n o r u. Priamu in-sust apuca frenele și caii sbōra spre siesu cătra castre. Ajungēndu în midlocu între amendōne popōrele, regele cu sociulu

FOISIORA.

Resbelulu trojanu,

(Pre la anulu 1200 n. de Christosu) după Grube.

4. Lupt'a lui Parisu cu Menelau.

Ōstea pusa în rendu dupa sementii, precum sfatise Nestoru b-tranulu și intieptulu rege de Pylos, stă în situ de bataia, cāndu observara în fine radicanđu-se pulbera din partea trojaniloru, cari se apropiu de densii. După ce armatele se apropiara asā de tare un'a de alt'a, încātu acum se puteau luptă, esse din sirulu trojaniloru Parisu, fiulu regelu, investitu într'o piele peștritia de panteru, cu arculu la umeru, cu spad'a la cōsa și sucindu în mână două lance asculte provōca pre celu mai curgiosu dintre toti grecii la duelu. Cāndu zari Menelau pre tenerulu celu nesocotitu, se bucură că unu leu flamēndu, cāndu da prest-o prēd'ă grasă, preste unu capriuru sēu cerbu. Sare de pre carutiū josu cu tōta armatur'a, că sa pedepsēscă pre firulu blastem-t' alu casei sele. Lui Parisu i se suf s-āngele în fatia, vedēndu unu inimicu atātu de înfrōsistat, și că și cāndu aru fi vediu o vipera se întōrse

consortiu din Londonu, carele eventualu nu are sa dea numai un imprumutu, ci prin o conversiune sa ia asupra si toate datoriile statului Romaniei. La casu inse ca afacerea nu aru pute ajunge in celu mai scurtu tempu la perfectiunea sea, ministrulu sta gat'a cu altu proiectu si adeca, voiesce sa contraga unu nou imprumutu domeniulu in suma nominala de 37 milioane franci.

Imprumutul celu dint'iu de felulu acest'a a fostu de 74 milioane cu cursu de emisiune de 85. Alu doile e sa se faca astfelu ca proprietariulu duoru obligatiuni vechi sa aiba dreptulu de recurgu la un'a noua cu cursu de 85. Prin acest'a sum'a nominala aru fi 37 milioane, inse regimulu aru capata 30 milioane in bani gat'a. Veniturile domeniulu facu 17 milioane, destula garantia pentru emisiunea a doua.

Mare sensatiune a facutu in Europ'a arrestarea Archiepiscopulu rom. cat. din Posen, Ledochowski. Regimulu nemtiescu din Berlinu a facutu unu pasu serosu candu s'a decisu a lua mesuri asa de radicali contr'a ultramonteuismulu. Lumea din afara de Germani'a astepta acum cu cea mai mare curiositate se veda ce finitu va ave lupt'a guvernulu nemtiescu cu papismulu.

„Cárpát“ din Ungvár spune ca episcopulu unitu (ratenu) dela Eperjes a respunsu ministrulu de culte negativu in afacerea primirei calendariulu gregorianu in locul celai iolianu si a primirei literilor latine in locul celor cirilice.

Raportu

in caus'a impacaciunii incheiate cu comunele districtulu Naseudu.

(Urmare.)

Comisiunea mista ministeriale a aflatu, ca prestatiunile espuse in modulu acesta suntu in impregiurárele present' fatia de pretiulu nesiguru corespundietorie.

De atari le-au aflatu pre acelea si ministri de justitia si interne.

Subscripsulu ministru de finacie inse fatia de acea eventualitate, candu famili'a Kemény din causa, ca muntii dispusi de Maiestatea Sea a i se redá, desi numai sub conditiune, parte din lips'a unui organu publicu executivu, parte pentru imposibilitatea de a mediloc desdaunarea comuniloru stipulata impreuna cu asemnarea ne primindu redarea acelor'a pre calea politica s'aru adresá nemidilocitu cu pretensiune de desdaunare cátra statu; dorindu a se asigurá pentru casulu acest'a contr'a danelor eventuali ale erariulu — desi resolvirea compensatiuni-

abandonandu carulu pasiescu inainte. Numai decatu grabescu spre densii Agamemnonu si Ulyse. Eroidii adusera sacrificiulu de abantia, mesteca vinulu in ulceoru si pre amendoi regii i stropescu cu apa santita. Atrideanulu Menelau 'si scote dupa aceea cutitulu de sacrificiu, care-lu avea totu-deun'a langa teca spadaei, taia mieiloru perulu din frunte si invoca pre tatalu dieiloru ca martore la legatur'a incheiate. Mai departe taia grumadii mieiloru si-i pune josu. Eroidii versu intre rugaciuni vinu din pocalele de aur si totu poporulu se ruga cu voce inalta: „Joe! si voi toti cei-lalti diei nemritori! Celu ce mai intaiu dintre noi va calca juramentulu, curga-i creerii pre pamentu, ca vinulu acest'a.“

Priamu dise:

„Trojaniloru si greciloru! lasati-me sa me intorc iera la inaltulu castelu alu Trojei, pentru ca-mi e preste putintia a vedé aici cum fiulu meu se lupta pre marte si vietia cu maniosu principe Menelau: de-si numai Joe singuru scie, care va cadé dintre doi.“

Astfelu grai betranulu, si candu mieii lui de sacrificiu se prefacaru in cenusia, se suie cu sociulu cu care venise in caru si indrepta cai iera spre Troja.

Hectoru si Ulise mesura acum spatiulu câmpulu de lupta si intr'unu coifu

loru stipulate ca conditiune a donatiunii din partea familiei a oferitu destule puncte de apered — a mai stipulatu afara de conditiunile suso mentionate si aceea ca:

La casu, candu famili'a baronulu si contele Kemény pentru reintorcerea pretiulu posesiunii dejudecate ei sub conditiune, precum si pentru reintorcerea folosintieloru perdue intr'acea, aru intentá unu procesu contr'a erariulu, se obliga comunele cari s'au tienutu de alu II regimentu romanu alu confiniulu militaru sengaratece si tote la olalta (in solidum) ca voru suportá urmárele procesulu cu privire la posesiune in intregulu, referitoriu la usufructu inse numai incatu li-se va impune prin judecatoria.

De-si cestiunea muntiloru pretinsi de famili'a Kemény a avutu o influentia esentiale, avendu inse la inchierea impacaciunii cu tote acestea numai unu rolu secundariu, desfasurarea acelei'a ex professo nu se tiene de aici, cu acest'a numai se face o provocare la memorialulu prezentatu de ministrulu finacieru inaintea consiliulu ministerialu, care (memorialu) pertractandu de ajunsu ordirea afacerii si decursulu ei, precum si punctele de vedere subversante de dreptu pote servi spre orientare perfecta.

Deca se voru lua in considerare greutátele subversante in acesta afacere si espuse mai susu in detaiu, atunci e imposibilu a nu cunoáce avantajiele, ce le dá acesta impacaciune.

Acest'a impacaciune, carea resolvete totu odatu in modu ecuitabilu interesele erariulu si ale partiloru contractante, merita inse din punctu de vedere alu guvernárei comune o deosebita atentiune, pentru ca prin acest'a se pune capetu frecáriloru, cari din di in di se imultira, si cestiuniloru, cari se ivira intre erariu si comunele lasate in folosint'a paduriloru pentru disordinea referintieloru si pentru esecesele in paduri ce nu se puteau impedeá, si cu privire la padurile din cestiune, pre cari fostii granitieri le-au deperdatu parte sub pretextulu lemnaritulu, parte sub scutulu indreptatirei, parte pote si din cerbicia, s'a potutu introduce o manipuliune mai corespundietoria a paduriloru si prin acest'a s'a salvatu unu interesu nationalu — economicu insemnatu cu respectu la districtulu intregu.

In urma a succesu restabilirea lini-scei in intregu districtulu.

Din punctu de vedere alu erariulu inse impacaciunea s'a aretatu folositoria si demna de o deosebita considerare din urmatorele motive:

1. Prin cesiunea teritoriulu Rodnei si a dreptulu conditiunatu de proprietate alu muntelui „Dosulu poienei rotunde“ erariulu n'a adusu nice unu sacrificiu,

de metalu scutura doue sorti, sa se decida: care dintre cei doi contrari sa arunce lancea mai intaiu. Sortea cadu pre Parisu. Acum se inarmara ambii eroi, si in pantiera se coifu, cu lancile puternice in máni, se primblau prin midiloculu popóreloru, privind amenintatoriu unulu la altulu, popórele inse se uitau la densii inumiti. In fine pasiescu in spatiulu mesuratu de lupta si-si invertu lancele cu mána. Parisu, ca celu indreptatitu prin sorte, arunca lancea mai intaiu, acest'a nimeri scutulu lui Menelau, verfulu inse se'ndoiesce in metalu si cade la pamentu. Atunci 'si radica Menelau lancea sea si se roga cu voce inalta: „Joe! lasa-me sa pedepsescu pre acea care mai intaiu m'a vatematu pre mine, ca sa fia de poveste si intre stranepoti, ca sa nu se mai incumete nime a face vre-unu reu celui ce-i da ospitalitate.“ Lancea sbóra iute, nimicesce lui Parisu scutulu, petrunde prin zeua, si taia chiaru si vestimentulu celu dedesubtu la capulu pieptulu. Atrideanulu infocatoriu apuca dupa aceea spad'a din teca si fece o lovitura puternica spre coifulu contrariulu, dara tai-siulu acestei'a i sare troscaindu. „Infri-cosiatule Joe, pentru ce nu me favoresci se 'vingu?“ striga Menelau, navalesce asupr'a dusmanulu, lu apuca de coifu si intorcendu-lu lu trage spre sirurile gre-

incatu acestea parti de posesiune, precum s'a amintitu mai susu, in intielesulu prea inaltei resolutiuni si asiá nu-i potu com-pete dupa dreptu, si prin impacaciune totusi a succesu eloptarea acelei'avantagiu ca erariulu pote folosi acestu teritoriu necesariu pentru cultura bailoru pre catu tempu va durá esplotarea bailoru pre langa o arenda de 25 cr. de jugeru carea numai in proportiune cu darea de pamentu se pote urca, asiá dara pre langa o atare arenda, carea se pote considerá de cea mai avantajiosa.

2. Dreptulu de proprietate alu cladiriloru dejudecate erariulu asemenea se cedéza, dara cu acesta cesiune erariulu n'a adusu asiá dicenda nice unu sacrificiu, deca vomu considerá, ca pentru casulu acea, candu cladirile si apartinentiile loru se voru recere spre scopurile statulu in presente seu pre venitoriu, districtulu pre basea contractulu e deobligatu ale cede spre folosintia pre nimicu, si deca vomu considerá mai de parte, ca districtulu e deobligatu a cede pre nimicu la casu de lipsa si acele cladiri si apartinentie cari suntu necesarie spre scopurile administratiunii comun'e.

3. Cu cesiunea usufructelor mai mici reg. cari au rezultatu o arenda de 12.000 fl. erariulu numai la parere a adusu unu sacrificiu, pentru ca o forte mare parte a arestai dreptu a consumat'o sustinerea scolei normale, asiá numita erariale a Naseudulu, carea s'a planuitu in legatura cu infiintarea confiniulu militaru si s'a sustienutu neinteruptu din folosintiele mai merunte reg., pana candu o parte a venitulu s'a consumatu prin spesele de manipulare, unde totusi acum aceste sarcini cadu pre fondulu contractantulu, care in intielesulu impacaciunii e deobligatu a lua asupra-si nu numai sarcinele scolei normale si a manipuliunii, dara afara de acestea tote sarcinele patronarie si scolarie cari exista seu potu obveni, inse de alta parte cu respectu la acea impregiurare, ca venitele de asemenea natura ale comunelor din valea libera a Rodnei pre unu seculu, s'au datu abstragendu dela comune spre acoperirea trebuintieloru statulu, acesta cesiune a aflatu si in pretensiunile compensatiunii motive spriginitorie.

4. Cesiunea padurei si a pasiunii de o estensiune de 58,553 jugere presupunendu regularea urbariale asemenea nu se pote privi de unu sacrificiu, incatu intr'ea posesiune de pamentu si fenatie a comunelor foste urbariali din cerculu Monorulu si Borgo-prundulu face 38,951 jugere, ceea ce dupa lege Transilvaniei representa in diametru 3895 sesiuni si dupa ce in sensulu articolulu de lege LIII. din 1871 cu considerarea referintieloru districtulu din cestiune si a folo-

cesci; ba l'aru fi si taritu dupa sine si l'aru fi sugromatu cu curéu'a coifulu, deca n'aru fi observatu dieés'a Aphrodit'a, carea a ruptu curéu'a. Astfelu remase Menelau numai cu coifulu in mána. Pre acest'a lu arunca involuntariu spre greci si iera voiesce sa apuce pre dusmanu. Dara eata — Parisu a disparutu, dieés'a l'a inveltu intr'unu noru si l'a condusu la Troja, unde 'lu asiedá iera langa Elena'a multu iubita.

Pre câmpulu luptei Menelau umbla prin armata ca unu animalu selbatecu, dora va dá de urm'a pradei perdue; dara pre fiulu principulu nu putea sa i-lu arete nici trojanii nici grecii. Atunci Agamemnonu 'si radica vocea departe resanatoriá si dise: „Aud'ti voi greciloru si voi trojaniloru! Menelau au invinsu, voi sunteti legati prin juramentu, dati deci acum indreptu pre Elena'a si thesaurii si platiti si tributulu de aci incolo greciloru!“

Danaii au ascultatu aceste cu placere, dara trojanii tacura. Acesti'a cugetara ca Parisu n'aru fi invinsu inca fiindu scutitu de diei si lupt'a se aprinse de nou.

Petra - Petrescu.

sintiei in mesur'a de pana acum, de o sesiune competenta de padure nu se pote computá mai putienu decatu 15 jugere, asiá aru trebui sa se dee afara ca competintia intréga a celoru 3895 sesiuni suso numite 58,425 jug; din 58,553 jugere munti dejudecati erariulu aru remané asiá dara dupa regularea urbariale conditiunata a posesiunii din intemplantu numai 128 jug, ca sa se despartiesca dreptulu domniloru pamentulu, erariulu aru fi deobligatu a suportá tote spesele regulárei de posesiune, dara si acesta computare e fructifera, deca se va lua in considerare, ca celu putienu a patr'a parte a periferiei suso numite representa atari stirpationi, cari dupa pre inaltele decisiuni au devenitu proprietatea posesoriloru presenti fara desdaunare.

Considerandu acest'a nu putemu a nu veni la acea convictiune, ca cu cesiunea acestoru paduri n'a rezultatu pentru erariulu nici unu sacrificiu, pentru ca nu sufere indoiela, ca deca conformu celoru dise mai susu in locu de cele 128 jugere padure primiti sub conditiune s'aru fi si pututu salva pentru erariu 10,000 jug., ceea ce togm'a nu e verosimilu, nici pretiulu acest'a nu corespundeá erogatiuniloru, pre cari erariulu avea sa le suporté pentru regulare, si nu corespundeá opere de mai multi ani si impreunate cu spese, pre cari le-aru pretinde despartirea.

5. Se pote cunoáce avantajulu, pre care l'a eluptatu erariulu cu respectu la pretensiunea familiei contelui si baronulu Kemény prin impacaciune, dopa carea comunele regimentulu romanu alu II de granitia au luat asupra loru executiunea cu respectu la pretensiunea acestei familii.

6. La tote acestea se mai adauge, ca erariulu in urma impacaciunii s'a eliberatu de o atare manipulare, carea sub referintiele subversante n'a potutu aduce nice unu venitu si carea aru fi causatu din anu in anu erariulu unu superplusu insemnatu in erogatiuni, acum inse din contra a cascigatu pretiulu unui capitalu de 100,000 fl. pre langa 6% si amortisatiunea capitalulu in 20 ani; pre candu de alta parte cea mai mare parte din beneficiulu cesiunatu s'a cedatu spre sem'a scolei spre atari scopuri, a caroru trebuintie deallmintrene aru trebui sa le suporté statulu.

(Va urmá)

Primirea Hustritatii Sele Episcopulu Mironu Romanu la sosirea sea dela Sabiu la Aradu.

O di frumoáa si senina era d'u'a de 17 Ianuariu a. c. Intre orele unspredece si douespredece o multime de popo din tote clasele: inteliginti, meseriesi, plugari, betrani si tineri de o potruva alergau spre gara. Nainte galopa o calarime tierenesca din locu si din comun'a Micalac'a pre catu se pote in ordulu celu mai frumosu, cu stindardulu nationalu in frunte. La gara se oprescu toti. Ora douespredece se apropia, si poporulu ese intru intemplanrea mirelui! Trenulu dela Ardelu ajunge: se opresce! Dintre unu cupeiu, intre fragorose strigari de „se traisca“ se cobora in midilocula multimei, barbatulu carui'a prevedint'u i-a pus in mána carm'a de Dumnedieu scutitei eparhii a Aradulu — Ilustrataea Sea domniu Episcopu Mironu Romanulu. Era acest'a ocaziunea cea din taitu, candu poporulu acestei eparhii a potutu intempana si saluta pre noulu seu Episcopu si archipastoriu.

Nici chiaru penelulu lui Rafaelu n'aru fi potutu depinge fidelu bucuria ce stralucia in faci'a celor'a, ce esira intru intemplanrea mirelui, vediendulu in pace si sanetosu in midiloculu loru!

In momentele aceste de bucuria si entusiasmu generalu, din multimea prezentata se radica o voce puternica si plina de spiritu oratoricu; veteranulu si binemeritatu protopopu alu Temisioarei Meletie Dreghicu primulu saluta in numele consistoriulu infacisiatu in corpore — pre Presanti'a Sea Archiereulu Mironu.

Dupa cuvinte parintesci ale Ilustri-

lăzii Seie, cari fusera primite cu „se trăiescă“ nenumerate — d-lu Demetriu Bonciu presedintele comitetului parohial din Aradu, in numele comitetului feliciteza pre noulu Episcopu.

Dela gara poporul intra strigari de „se trăiescă Mironu Romanu Episcopulu nostru“ petrecu pre noulu episcopu până la resiedinti'a sea; inainte mergem calaretii, dupa ei caret'a episcopului urmarita de unu siru lung de trasuri. In câteva minute resiedinti'a episcopesca fu plina de poporu, care alerga din toate partile spre a salutá pre Episcopulu celu nou.

In sala consistoriala intrara asesorii consistoriali apoi ceia-lalti cãti au mai incapatu. Aici Présántia Sea domnulu Episcopu fuse de nou salutata in numele consistoriului prin dlu Ioanu P. Desseanu.

Scen'a inca nu se fnise! Mai era si alu patrulu oratoru. Comunitatea bisericésca din locu asisderea saluta pre episcopulu seu, prin profesorulu de preparandia si asesorulu consistorialu Ioanu Rusu; betranulu ministru alu Christosu incepu:

„Bucure-se sufletulu teu preasántite parinte in domnulu, care te-a imbracatu in vestmentu de mantoire, care ti-a pusu pre capu cununa de pétra scumpa si care te-a asediatu pre scaunulu de Archiereu alu Episcopatului Aradului, pre scaunulu, pre carele, in lungulu siru alu aniloru, au seditu multi vrednici si luminati Archierei vestindu invetiatur'a de mantoire a lui Isusu Christosu. Pre acestu scaunu a seditu pre la anulu 1690, la fundarea Episcopatului Aradului fericultu Isai'a, care dupa repausarea patriarhului serbescu Arseniu Cernoviciu, alesu de Metropolitu si Archiepiscopu, s'a mutat de aici'a in monastirea Crus edolului, langa apele Dunare. Acestu fericultu parinte a intreprinsu multe catatorii la guvernulu din Vien'a pentru dobandirea si intarirea drepturilor bisericii orientale din Ungari'a.

A mai seditu pre scaunulu Episcopatului Aradului preasántitulu Vichenhie, care pre la anulu 1731 alegandu-se de Archiepiscopu si Metropolitu, a trecut la Belgradula serbescu eu resiedinti'a sea, fiindu atunca aici cu o parte a Serbiei pre cetatei suditiunea austriaca. Acestu barbatu luminatu, din iubirea cára credinciosii bisericii seie, dorindu prosperarea loru prin invetiatura si sciintia, a deschisu in loculu resiedinti'e seie gimnasiu până la retorica si la inozestratu cu profesori luminati.

A mai seditu pre scaunulu acest'a si memoritiorulu Archierep Sinesie pre la anulu 1752, a cáru amintire si astadi se celebrédia in poporulu crestinu a-lu eparchiei acesteia, mai vertosu in partile Bihorului. A fostu Episcopulu Sinesie barbatu religiosu, plinu de credinti'a in Ddiu si de evlavie, care cá unu credinciosu ostasiu alu lui Christosu a aperatu sánt'a turma cu barbatia, cu stataricia si curatia in contra tuturoru atacuriloru care se radicasera asupra ei cá se o risipésca pre ea. Toti acesti a se afla acum la Ddiu si noi dia partene santemu indatorati sa binecuvantamu suvenirea loru pentru ostenele loru puse in via Dominulu, cá se aduca róda.

Dara a mai seditu pre scaunulu episcopatului Aradului, si Escelenti'a S'a, Présántitulu Archiepiscopu si Metropolitu alu nostru de astadi: Procopiu Ivacovicu. Ne-a pastoritu pre noi in decarsu de doue-dieci ani de dile. Amu cunoscutu intelepciunea lui, amu cunoscutu blandetiele inimei lui. Bunatatea lui a fostu vestita in toate partile. Pre multi tineri i-a inozestratu cu páne; pre multi scolari lipsiti de medilóce i-a imbracatu cu vestiminte, pre multi i-a ajutoratu cu ajutoré banale si pre multi i-a hranitu in curtea sea. Dara si in alte part'i s'a intinsu ingrigirea Escelenti'e Seie. Biserica la carea mergemu de ne inchinamu in carea versamu rugaciunile nóstre inaintea celui préinaltu, mai vertosu prin a Escelenti'e Seie ingrigire, truda, ostentia s'a întemeiatu, s'a edificatu, s'a inozestratu, si pentru acea pururea vomu pastrá însusirile cele frumóse, cele nobile, cele crestine ale Escelenti'e Seie in inimile nóstre, si pomenirea ni va fi totu-déun'a vie si

pretiuita. Sponevoia numele teu din generatiune in generatiune.

Acestoru Présántiti Archierei te-a pusu Ddiu urmatoriu présántite parinte. Pasiesce dara inainte stapáne! Aprinde lumin'a credintiei, carea luminédia cátra Ddiu, cá toti crestinii si cei ce n'au de felu credinti'a, si cei ce au putiena credinti'a se cunósca pre Tatalu nostru care este in ceriuri: cáci acést'a este victi'a de veci, cá sa te cunósca pre tine unulu adeveratulu Ddiu si pre care ai tramisu pre Isusu Christosu; fa sa resune glasulu Présántiei Tale in turma cea numeroasa a crestiniiloru, in turma cea numeroasa a crestiniloru, in turma cea numeroasa pána la 600,000 suflete; desceptati-ve spre lucrarea fapteloru bune, fapteloru celoru ce resaru si purcedu din credinti'a in Ddiu, cu toti cáti suntu dormitori séu tardii in virtutea crestina, sa se descepte si sa se indetema a lucrá ce este placutu lui Ddiu si onoratu inaintea ómeniloru; cáci nu totu celu ce-mi dice mie: Dómné, Dómné, va intrá intru imperati'a ceriului, ci elu ce face voi'a Tatalui meu, care este la ceriuri.

Te-a chematu Ddiu la inalta trépta in biseric'a sea présántite stapáne! cá se indrepti pre cei ce se afla in raticire, se chiami la pocaintia pre cei ce facu peccate, se mangai pre cei superati, pre cei intristati, pre cei desadajdaiti, se intaresci pre cei slabi la inima si se vestesci mantoire tuturoru ce asculta si implinescu glasulu evangheliei lui Christosu, cáci fericiiti suntu cei ce audu cuventulu lui Ddiu si-l implinescu pre elu.

Si preotii cari slugescu la altariulu Domnului, voru luá daru si plinitate din darulu si plinitatea Archipastoriului si le voru impartasi credinciosiloru; voru aprinde factia credintiei loru langa factia a Archiereului, si voru luminá cu ea inaintea turmei cei cuventatióne alu Isusu Christosu si voru strigá, cá toti sa-i auda: veniti ca eata calea carea duce la Ddiu, la fericiere.

Présántite parinte! Comun'a bisericei gr. orientale románe din Aradu se bucura si e vesela astadi, cáci s'a invrednicitu a te vedé pre Présánti'a Ta radicati pre scaunulu episcopatului Aradului, si condusa de acést'a bucuria a venitu, cá sa-si exprime alipirea sea cátra Présántitulu seu Episcopu, pre carele are norocire a te cunósce din tempulu juniei, petrecendu cei mai multi ani in medilóculu ei; are norocire a te cunósce cá pre barbatu iubitoriu de biseric'a si de natiunea si pentru acea postesce cá parintele luminiloru, prin a cáru gratia ai devenitu la inalta trépta a archierei, carea o cuprindi astadi, sa-ti pastredie victi'a la multi ani, in deplina sanatate si fericiere, cá neimpedecatu sa poti lucrá in via domnului.“

La vorbirea acést'a, primita cu viue aplause din partea publicului, Ilustritatea Sea domnulu Episcopu respunde cá la tóte cu o afabilitate rara, asigurandu-i pre toti despre ingrigirea si iubirea sea Archipastoresca.

Nu cu mai pucina caldura fu intempinat Ilustritatea sea din partea credinciosiloru sei la Radn'a si Gyorek. Deosebita manifestatiune a pretulu la acést'a solena ocasiune credinciosii din Micalac'a, cari au fostu reprezentati intru unu numeru fórté considerabilu.

Asifeliu fu prim'rea Episcopului nostru de cátra poporulu seu credinciosu. Asfeliu sciura aretá oile cuventatióne cum pricepu si cunoscu ele glasulu archipastoriului loru!

Unitatea si legator'a, ce au existatu si esista si adi intre Metropolit'a ortodoxesa transilvanéna si intre eparchiele sufragane, Ceriulu le pastreze pentru toti tempu, iera Archiereului nostru M-ronu i dee lungime de dile, ca acést'a unitate si legaturá se o póta intári si sustiené spre binele si prosperarea bisericei si a poporului románu din acést'a patria!

Estrasu din „Lumin'a.“

Conferintiile invetiatoresci din Branu.

(urmare.)

Diu'a III.

Lectiunea I.

1. Rogatiunea 2. Strigarea catalogului.

Inv. Se vediu care scie ce amu invetiatu noi eri? spune tu... tu... tu... L R! si tu B! si tu D! mai incoló G! mai departe E! dara tu ce mai scii O? si inca ce Z? dara inca S? vediu ca voi stiti; acum dara sa mergemu mai departe — se invetiamu altu ce-va.

Ude sunteti voi acum? — care scie sa spuna?

Scol. Eu! si eu! si eu! etc. noi suntemu in scóla.

Inv. Déca voi umblati la scóla, apoi cum ve mai poteti numi inca? (pre langa numele ce-le frumóse ce-le aveti?)

Scol. (tacu ei nu sciu sa spuna*)

Inv. Ei — bine! ce póte fi caus'a de taceti? nu sciti ori nu vreti sa respundeti? ce e caus'a D P?

Scol. Eu asiá respunde, dara nu sciu! nu pricepu.

Inv. Nici voi nu pricepeti? ori nu vreti sa vorbiti ceia-lalti toti? —

Scol. Noi amu respunde — dara — nu scimu etc. etc.

Inv. Voi carii vorbiti si a-ti respunde — veti sci, cáci eu ve voiú spune, iera voi ve-ti respunde. Suntu inse unii intre voi carii nu vorbescu de locu; ascultati, ca pentru cei ce nu vorbescu amu sa ve spuna ce-va. . . .

Cunósceți voi pre NN! — care e mutu si nu póte vorbi nimicu?

Scol. Lu cunósceamu!

Inv. Acéla inca au fostu la scóla cându au fostu micutu cá voi, dara cându 'lu intrebá cine-va ce-va, nu vré sa vorbésca, si asiá au ramasu mutu etc. etc.

Inv. Aveti grige dara cá sa nu remáneti si voi muti — cându veti fi mai mari . . . tu N B ai disu ca X Y si U V nu vorbescu nimicu, acum vedu ca voi nu a-ti vorbitu adevérulu, ei vorbescu cu vecinii loro; ce au disu X Y — cátra tine Z? dara U V, ce au disu cátra tine T? dreptu e X Y ca asiá ai disu? Vomu vorbi noi la oalta cátu mai curendu ca i-amu vediatu eu ce copii buni suntu ei. Eu ii voiú intrebá ce-va si ei 'mi voru respunde, auditi numai X Y! Eu i-amu intrebatu pre toti cum se numescu, inca si cu altu nume, copii cari 'umbla la scóla? si n'au sciutu nici unii sa-mi spuna, ai grige ca eu te voiú intrebá si pre tine, si tu vei sci sa-mi respundi. Cum numimu noi pre cei ce grigescu oile? . . . boii? caprele? porcii? etc.

Scol. Pre cei ce grigescu oile — ii numimu p e c u r a r i — o i b a n i — . . . bouari . . . caprari . . . porcari etc.

Inv. Dara pre cei ce au facutu zidulu acestoru scóle etc. cum ii numimu?

Scol. Pre cei ce au facutu zidulu scólei ii numimu z i d a r i.

Inv. Dara pre ómenii cari facu mese? — pre cari grigescu de paduri? pre cari facu lacate? pre cari facu feresti? pre cari totu umbla si prindu pesci? pre cari lucra la cisme si papuci? pre cari lucra la cojóce? la palarii? etc.

Scol. Acum sciuri; . . . zidari, mesari, padurari, ferestari . . . pescari . . . papucari — cojocari etc.

Inv. Bine e iub. meu bine! 'mi place! vedi dara cátu de bine scii tu? Acum spune unu copilu care umbla la scóla cum se mai póte numi?

Scol. Copilulu care umbla la scóla sa numesce s c o l a r i u.

Inv. Vedeti dara, cátu de bine scia X Y!*)

*) Unii copii suntu obicinuiti — dedati de acasa a fi cu totulu straini, tacuti, de nu vrea sa vorbésca nimicu; in urm'a conversatiunei acesteia inse nu crediu ea sa póta vre unu copilu ramáne in tacerea sea. Intemplandu-se inse totusi cá vr'unu copilu sa nu vorbésca — din sfiála — rusine etc. Invetiati. trebuie sa cerce felurite medilóce libere, dara sila la nici unu casu, cáci atunci invetiatiurulu nu e doctoru ci e unu simplu: politia in.

*) Aici de odata s'au tractatu doue cestiuni; una de, ca inv. déca vede ca copii nu potú respunde la intrebare apoi sa nu le

Inv. Spune si tu O P! unde esti? — dara tu cum te mai potú numi déca umblu la scóla F? dara tu Maria cum te vei numi, fiindu ea umblu la scóla?

Scol. Eu me numescu scolariu.

Inv. Scolariu te ai puté numi numai déca tu ai fi feciore, — apoi tu fecioru esti?

Scol. Eu nu suntu feciore! suntu fata.

Inv. Asiá dara cá fata — cum te vei numi? . . .

Scol. Cá fata me numescu . . . scolaritia etc.

Inv. Dara voi cele-lalte fete — scolarii sunteti?

Scol. Noi fetele suntemu — scolaritie etc.**)

Inv. Ce (lucrati) faceti voi acasa — bunicelele mele?

Scol. Noi acasa, matorámu prin casa — pre afara etc. spelámu vasele, facemu foculu, ne ducemu unde ne poruncescu parinti etc. etc.

Inv. Eu sciu ca voi sunteti diliginte lucratorié, deci ascultati la acea ce ve spuna si invetiú eu, ca apoi ve aretu unu lucru frumosu — —, eata aici nesco margele, de cáte felurite de margele suntu aici Elisavet'o?

Scol. Aici suntu de doue felurite de margele! — . . . albe si negre.

Inv. Vediatati voi mai de multe felurite?

Scol. Amu vediatu margele — albe, negre, rosii, vinete, galbine, verdi, argintie — aurie etc. etc.

Inv. Aici o cututia plina de totu felulu de margele insiratié asiá incátu — sa vina — totu câte un'a de unu felu — langa alta de altu felu; . . . insirati acum asiá cá in fia-care siru sa fia câte doue de unu felu langa oalta — — apoi câte trei etc. Faceti acum fia-care câte o forma — figura — din margele — sa vedu care ce felu de forma scie sa faca? (astu-feliu suntu de a se ocupá si baietele cu lucruri potrivite sexului fiin, nobilu si frumosu, in asta privintia inse, ne fiindu practicu, notediú nu mai atáta, ca invet. trebuie sa o-upe pre baiete cu lucruri potrivite loru in specie, si nici decum sa nu tractediú cu ele cá, si cu baietii. Mai departe lasu dueloru invetiatoresce acestu lucru fiin.)

Inv. Ce amu invetiatu noi astadi R S? spune si tu B T! si tu E F! T C! G L! etc. dara tu inca ce mai scii G M? dara E P? etc. etc. vedu ca voi cu totii sotti ce amu invetiatu noi pána aici; asiá dara sa mergemu mai departe: Ascultati! . . . cu cine ai venitu de acasa la scóla B F? dara tu X Y? dara tu D L? si tu R E? dara tu R Z? cu cine mergi tu acasa O S? si tu M P? si inca si tu R Z? . . . O! O! d'apoi ca voi mergeti multi de odata — pre cale, bine! bine! 'mi place! departe siedeti

spuna nici decum, ci sa le spuna alte intrebári potrivite, pána cându senguri ei — scolarii afla responsulu celu adevératu. A dóu'a ca prin conversatiuni potrivite — dara felurite — se póte face chiaru si celu mai sfiosu si rusinosu sa vorbésca si conversedié reciproc etc. etc.

**) Cá sa respunda scolarii asiá, precum suntu unele respunsuri aici in conversatiune nu are sa astepte nimenea; eu amu pusu responsurile cum aru trebui sa fia, si cam cum trebuie sa procedá invetiatiurulu in felurite casuri. Greutátile ce are unu invetiatiuriu interesatu si conscientiosu, sa intimpine, suntu ne computabile. Suntu unii scolari de tacu si nu vréu sa respunda nimicu; altii respundu cu totulu altu ce-va, ce nici prin munte nu-i trece omului, si mai la tóte intrebárele capeta invet. atáte de diferite respunsuri, — mai multu retele decâtu bune, incátu de multe ori sta in locu. — Eu amu patimitu — amu statu in locu cugetandu-me: . . . ce amu se facu? pentru cá sa potú aduce pre elevu la cunoscinti'a respunsului bunu; de óre-ce ai pune baiatului resp. in gura nu vreau, procedur'a invet. cari facu asiá nu o aprobiediú ci o urescu cu totulu dechierandu-o de fórté gresita si rea. Victi'a invetiatiurului trebuie sa fia unu studiu ne interruptu. Inv. trebuie sa pórté unu diu'ariu unde sa-si notedié totu ce intimpina. „Scrie totu ce dai si ce i'af cu numeru si cu mesura da“ Sirachu cap. 42. v. 9. déca acestu pasagiú se potri-vesce bine la alte ataceri profane, apoi in pedagogia se potri-vesce de minune; cá inv. sa-si notedié totu ce aru dá si totu ce prim-esce dela elevi cá respunsuri, etc.

voi N Z de Z P? dara voi L E? de parte siedi de I S? A E de parte siedi voi de O N? etc. etc. Care dintre voi siede lănga — aprôpe de mór'a — piale — puntea — podulu — masin'a — fantân'a — fabric'a — cutare si cutare? (N N etc. etc.) care dintre voi siede mai aprôpe de scôla? care dintre voi locuesce mai aprôpe de biserică? dara mai de parte de scôla — de biserică cine dintre voi e? etc. etc. O! d'apoi ca voi sciti mai bine! — — — acum sa-mi spuneti care dintre voi au venit astadi mai de diminétia la scôla? etc. etc.

Scol. Eu! si eu! si eu! si eu! etc.
Inv. Bine iubiti mei! tare bine! mie 'mi place fôrte multu de scolarii cari vinu de diminétia tare la scôla! . . . dara mai tardu care au venit?

Scol. R S: eu amu vedutu pre Z T ca au venit la scôla tardiu. Z: si eu amu vedutu pre I L ca au venit tardiu.

Inv. Asiá este! inse mie nu-mi place cá sa spuneti voi despre altii, ci fia-care sa spuna despre sine inusi care au venit de diminétia? si care au venit tardiu?*)

Inv. Auditi voi, ca acesti'a ve spunu ca a-ti venit la scôla mai tardiu cá ei? ascultati iub. mei! mie de voi, de toti 'mi place, pre toti ve iubescu, dara totusi 'mi face mai mare placere — 'mi place mai multu — de — acél'a scolariu, care vine la scôla mai de diminétia, care vine la mine si me intréba si de care spune elu singuru numai de elu ce au facutu etc. iéra nu si de altii; de acél'a care vorbesce de altii nu-mi place asiá multu; ce amu disu eu N D? ce nu-mi place mie Z L? . . . dera ce-mi place G E? spune si tu A! si tu D! cum 'mi place mie mai bine de scolari H? de cari scolari nu-mi place mie S? pre cari scolari ii iubescu eu mai multu C? pentru ce iubescu eu mai multu pre unii decâtu pre altii E? cându pota eu sa ve iubescu pre toti intr'unu chipu I? Cum poteti voi a ve face mie toti placuti F? etc. etc. Cari scolari 'mi facu mie mai mare bucuria G? pentru ce L? si mai pentru ce N? si pentru ce inca M? . . . Asiá! asiá! iub. mei! . . . esiti pulientelu afara, dara fára larma! frumosu si in linisce pre reudu — mai întâiu voi . . . apoi voi etc. etc. p a u s a.

(Va urmá)

Varietáti.

* Ministrulu de culte si instructiune publica printr'unu cerculariu cátra universitátiile din patria a ordinatu cá dreptulu publicu ungrescu sa se considere, inca in anulu curentu inainte de statorirea unui nou regulamentu pentru riguróse, cá objectu de sine statatoriu la rigorosulu din specialitátiile juristico-istorice.

* Prelegerile la scólele nóstre centrale (Gimnasu, scôla com. reala si normala din Brasiovu) se reincepú Vineri in 25 Ian. s. v. a. e. la 8 óre a. m., iéra la scôla de Dumineca pentru invetiaceii dela meserii Dumineca in 27 Ian. s. v. a. c.

(Locu deschisu.)

Die redactoru! In nrulu 2 alu d'urnalului nostru „Tel. Rom.“ se „fia in colónele din urma unu articulu dela Resnovu, scrisu cu d'ta diu'a de craciunu anulu 1873 mai multu din malitia decâtu pentru interesulu poporului, ce dicu ca-'lu au subscrisii acélui articulu. Dumnealoru

*) Scolarii nu obicei a se spune — acúsá unii pre altii, pentru multe — si felurite intemplári; invet. inse aru trebú sa nu suferu nici decum acúsele unor'a asupr'a altor'a, cáci prin astu-felu de acúse se invétia scolarii — (pátori —) acúsatori, — mineinosi, invidiosi etc. etc. ci sa introduca frumosulu obicei — ba prea recomandabilu — metodu — dupa mine, — de a spune fia-care scolariu numai despre sine ceea ce scie, si asiá fia-care sa-si marturiséca peccatulu etc. Totusi eu aflu de neaparata trebuintia, ca inv. are si trebú sa asculte si considere multu si informatiunile particulari, si sa cercetedie cu totu adinsulu a aflá si dela altii, pentru cá sa se scie aflá in aceea ce are sa-lu intimpine; de óre ce scolariulu póte sa nu spuna adeverulu etc.

in locu de a serbá aceea dí insemnata dupa prescrisele bisericeii nóstre crestinesci, s'au apucatu a insirá si a dá publicitátiie neadeveruri, pentru de a-si scuti sub mantau'a acestor'a faptele d'loru, purcese mai multu din interesu particularu, decâtu din interesulu binelui poporului. Pre subscrisulu inse nu me interesédia nici decâtu istoriculu celoru insirate in fruntea articolului, cáci acést'a atinge mai multu pre comuna si respective pre sinodulu parochialu, si nici ca a-si fi facutu intrebuintiare de elu, deca acei d. nu atingéu si persón'a mea in acelu articulu. Comca d'loru au facutu acést'a cu intentiune rea se póte vedé si din intrebáritele cele pline de sarcasmu si de ura, pre carea voru a o aruncá asupr'a mea. Eu inca a-si intrebá pre acei d. si binevoitori de inaintare, ca cu ce medióce amu incercatu eu a amági poporulu, si a-lu seduce cá sa reduca parochia la clas'a a II?

Dumnealoru, precum se vede, se basédia pre protocolulu celu falsu facutu de o mica minoritate a comitetului parochialu, pusa la cale de o persóna fôrte dibace si cu totulu interesata pentru ajungerea scopului seu, se intielege, cu intentiune de a seduce opiniunea publica si a amági pre autoritátiile mai inalte.

Nu negu, cáci nu mi-a placutu nici odata a vorbí neadeverulu, ca, in diu'a de 6 Decembre anulu trecutú amu fostu la Resnovu, chematu fiindu nu de atáti'a cáti voru fi subscrisi in articolulu amintitu, ci de o mare majoritate a comunei nóstre Resnovu, unde comunicându-mi acesti'a doriinti'a loru de a le fi parochiu m'amu declaratú ca pentru acést'a m'amu si pregatitu. Inse i-amu facutu totu de odata si atenti, ca dupa statutulu organicu, parochiele nu se intregescu cá mai nainte, ci prin escrierea de concurse, si eu pána astadi n'amu cetitu nicairi vreunu concursu pentru intregirea acestei parochii I prin urmare sa mediócesca mai întâiu dela locurile competente escrierea concursului, si atunci conformându-me cu conditionile concursului intre altii voi concurá si eu.

Cum-ca acésta declarare fr a n c a aru fi pututu iritá pre poporu, precum sustienu acei d. „plini de interesulu binelui poporului“, judece on. publicu cetitoriu, dara puna si d-loru man'a pre consciintia, si constateze, deca purtarea mea séu a d-loru a facutu din ómenii cei mai de ómenia, ómeni rabati? p e c u m le place d-loru a se esprimá; si deca eu, séu totu purtarea d-loru „ca plina de zelu pentru binele si maintarea comunei nóstre“ au adusu pre ómenii cei mai pacinici a-le stá dlu'a mare in drumu? precum li-se nalucesce d-loru. Ceea-ce atinge nesiguranti'a densiloru in adunárite publice, ba chiaru si in biserică, acést'a marturiséca-o iéra densii, deca eu séu iéra purtarea loru o a provocatu.

Cu tóte ca acelu articulu e subscisu de mai multi fii ai poporului, mi-se pare, ca scriitorulu, pre cându 'lu scriá, nu sciea, ce subscriere are sa-i dé, cáci in articulu se vorbesce numai despre parerile unoi'a, asiá d. e. „nu esagerezu — disele mele“ etc., si in fine urmeza subscrierea: „Mai multi fii ai poporului“; séu ca d. autoru alu articolului este, óre — unu dascalu din legea vechia si nu prea cunosce gramatic'a. Nu crede, d autoru alu acélui articulu, ca nu te cunoscu cine esti si chiaru si de cine esti pusu la cale; 'mi pare reu inse, vedéndu ca si unulu cá d ta mai voesci a aperá moralitatea sub mantau'a anonimítátiie.

Fii siguru d. corespondinte, ca nu me incumtu pre nimeni, decâtu pre adeveru si dreptate, si la tempulu seu totu in interesulu moralei poporului si alu societátiie ómenesci, precum si alu institutiuniloru nóstre bisericesci celoru atátu de sulutarie, 'ti voi desmacá tóte faptele d-tale si voi dov dí la tempulu seu ca cine este orditoriu atátoru neplaceri in

comun'a nóstra bisericesca din Resnova pána atunci la revedere. . . .

Satulungu in 15 Ianuaru 1874.
Dumitru N a n u
invetiatoria

Raportu comerciale.

Sabiu 3 Fauru n. Gráu 6 fl. 87 xr. frumosu, 6 fl. 53 xr. mestecatu, 6 fl. 20 xr. cualit. inter.; se-car'a 4 fl. 80 xr. pána 4 fl. 53; orzu — — —; ovesu 1 fl. 67 pána 1 fl. 40 xr.; cucuruzu (porumbu) 3 fl. 20 xr.; cartofi 1 fl. 87 xr. galét'a austriaca.
Fárina buna 14 fl.; de fransela 12 fl.; de páno alba 11 fl. páne de casa 10 fl. maj'a.
Linteá 24 xr., mazarea 24 xr., Fasolea 18 xr., malatulu 16 xr. cup'a.
Fenu legatu 1 fl 15, nelegatu 1 fl. 10 xr., paie lungi 80 xr., scurte 70 xr. maj'a.
Lemne de focu 7-9 fl. stang. austr.
Carnea de vita 20 cr. p., de porcú 26 xr. Unsórea 75 xr. pána la 1 fl. cup'a.
Pest'a 4 Februariu. Cereale. Dispusetiunea comerciu e liniscita, s'a vendutu pentru Mai-Iuniu 10,000 galete (Metzen) ovesu cu 2 fl. 47 1/2 a 50 p. mes. vien.
Debrecinu 2. Febr. Tergulu de septamána de astadi a fostu putienu cantatu. Gráulu sa vendutu galéta (Kübel) cu 14-15 fl, secara 9 fl. 60-40 fl. 20 xr. orzu 6 fl.-6 fl. 40; cucuruzu 7 fl. 4.

Concursu.

Trebuindu a se asediá lănga nepu-tinciosulu parochu gr. or. din Uci'a de susu protopopiatulu Fagarasiului II-lea unu capelanu de ajutoriu, se escrie prin acést'a concursu.

Emolamentele impreunate cu acésta statiune suntú venitulu jumetate din paroch'a memorata, care este de clas'a a trei'a.

Doritorii de a ocupá acésta statiune de capelanu suntú pofiti a-si asterne recursele lorú instruate cu documentele necesari in intielesulu „statut. org.“ pána la finea lui Februariu 1874 la subsemnatulu scaunu protopopescu.

Avrigu in 17 Ianuaru 1874.

Vasiliu M a c s i m u ,
in intielegere cu comitetulu parochialu din Uci'a de susu.

(2-3)

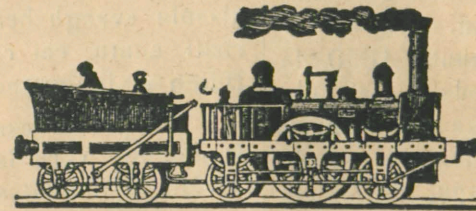
Insciintiare.

Deschidiendu-se in 1 Martiu a. c. in institutulu reg. de mositu din Sabiu cursulu de instructiune pentru mósie, candidatele de mositu de nationalitatea romána si nemtéseca suntú provocate a se insinúa pána la terminulu indicatu la subscrisulu spre a fi primite in cursu.

Sabiu 1 Februariu 1874.

Dr. Lukaes Mikulicz
Profesoru ord. de mositu.

(3-3)

Drumul de feru ungrescu orientalu.

Linia principale Oradea-Brasiovu.

Statiuni.	Trenu de persóne.		Trenu mestecatu.			
	Nr. 1.		Nr. 5.		Nr. 7.	
	Sosesc.	Pléca.	Sosesc.	Pléca.	Sosesc.	Pléca.
	ó'ra m.	ó'ra m.	ó'ra m.	ó'ra m.	ó'ra m.	ó'ra m.
Oradea-mare	Dupa m.	5 7	Diminét.	6 18		
F. Vásárhely	5 25	5 26	6 43	6 45		
Mező-Telegd	5 51	5 53	7 21	7 33		
Elesd	6 13	6 15	8 2	8 12		
Rév	6 41	6 46	8 47	9 7		
Bratka	7 13	7 15	9 45	9 50		
Buci'a	7 35	7 37	10 16	10 21		
Cuci'a	7 58	8 6	10 49	11 19		
Mallomszeg stá	8 34	8 35	11 53	11 55		
Huedinu (Banfy Hunyad)	8 54	8 57	12 19	12 42		
Stan'a, stá.	9 23	9 24	1 46	1 42		
Agrisiu, (Egeres).	9 55	9 58	1 55	1 56		
Magyar-Gorbó.	10 13	10 14	2 13	2 15		
M. Nádas.	10 31	10 33	2 35	2 40		
Clusiu.	10 56	11 21	3 6	Dupa m.	Dimin.	8 45
Apahid'a.	11 50	11 53			9 14	9 30
Car'a-Cojognei.	12 6	12 8			9 44	9 48
Virágosvölgy.	1 8	1 9			10 48	10 50
Ghirsiu.	1 49	1 54			11 30	11 40
Cucerdea.	2 39	2 54			12 31	1 31
Vintii-superiori (Felvincz).	3 5	3 8			1 51	2 1
Aiudu.	3 33	3 38			2 42	3 2
Teiusiu.	4 1	4 26			3 40	4 30
Cisteiu.	4 43	4 44			4 55	4 57
Craciunelu.	4 58	5 —			5 19	5 22
Blasiu.	5 15	5 21			5 45	6 5
Hususen, stá.	5 38	5 39			6 31	6 33
Micasas'a.	5 55	5 58			6 57	7 3
Copsi a-mica.	6 16	6 34			7 31	8 16
Mediasiu	6 51	7 1			8 37	9 51
Elisabetopolu	7 32	7 31			9 43	10 26
Danesiu	7 68	8 —			10 23	11 21
Seghisiór'a	7 58	8 36			10 56	12 59
Hejastfalva	8 57	9 2			11 49	1 —
Archit'a	9 35	9 41			12 45	1 33
Be'a	10 2	10 4			1 25	1 56
Cati'a	10 25	10 27			1 51	2 30
Homorodu	10 42	10 47			2 15	3 11
Alsó-Rákos	11 16	11 17			3 9	3 40
Agostonfalva	11 36	11 39			3 35	4 18
Apati'a	12 1	12 6			4 8	5 9
Feldiór'a	12 36	13 44			4 54	5 3
Bodu, stá.	1 1	1 2			5 31	3 4
Brasiovu	1 30	Dupa m.			6 10	Dimin.

Linia laterale Copsi a-mica-Sabiu.

Dela Copsi a-mica la Sabiu si inapoi.

Statiuni.	Trenu mestecatu.				Statiuni.	Trenu mestecatu.			
	Nr. 31.		Nr. 37.			Nr. 31.		Nr. 38.	
	Sos.	Pl.	Sos.	Pl.		Sosesc.	Pléca.	Sosesc.	Pléca.
	ó. m.	ó. m.	ó. m.	ó. m.	ó. m.	ó. m.	ó. m.	ó. m.	
Copsi a-mica.	Dim. 6 55	sér'a.	9 50		Sabiu.	dup. m.	5 40	dimin.	3 40
Sieic'a mare.	7 22	7 27	10 7	10 10	Ogn'a.	6 5	6 10	4 3	4 5
Lónnesiu.	7 59	8 10	10 42	10 44	Lónnesiu.	6 36	6 39	4 34	4 36
Ogn'a.	8 34	8 42	11 14	11 17	Sieic'a mare.	7 10	7 25	5 7	5 10
Sabiu.	9 5	a. m.	11 40	nopt.	Copsi a-mica.	7 50	sér'a	5 36	dimin.